

Makale Bilgisi: Atik, K. (2025). Ortaçağ Japonya'sında Savaş Sanatları ve Samuray Eğitimi. DEÜ Edebiyat Fakültesi Dergisi, Cilt:12, Sayı:1, ss.91-115	Article Info: Atik, K. (2025). Martial Arts and Samurai Training in Medieval Japan. DEU Journal of Humanities, Volume:12, Issue:1, pp.91-115
Kategori: Araştırma Makalesi	Category: Research Article
DOI: 10.69878/deuefad.1528286	DOI: 10.69878/deuefad.1528286
Gönderildiği Tarih: 05.08.2024	Date Submitted: 05.08.2024
Kabul Edildiği Tarih: 24.01.2025	Date Accepted: 24.01.2025

ORTAÇAĞ JAPONYA'SINDA SAVAŞ SANATLARI VE SAMURAY EĞİTİMİ

Kubilay Atik*

ÖZ

Japonya özellikle ortaçağ savaş tarihi ve askeri tarih çalışmak isteyen tarihçiler için adeta bir laboratuvar niteliğindedir. Araştırmacılar için çok sayıda yazılı ve görsel birincil kaynak sunmakla kalmaz, aynı zamanda ortaçağdan günümüze kadar kesintisiz silsileler ile devam ettirilmiş savaş sanatı okullarını da bünyesinde barındırır. Samuray adı verilen savaşçı sınıfa dair batıda olduğu gibi ülkemizde de pek çok yanlış anlama, tarihsel gerçeklikten kopuk yorum ya da artık efsaneye dönüşmüş söylence mevcuttur. Bu makalenin amacı ortaçağda Japonya'da ortaya çıkan savaş sanatları ekollerini inceleyerek Japonya'nın ortaçağ ve erken modern dönemdeki yönetici sınıfını oluşturan samuray sınıfının savaş taktik ve tekniklerini analiz etmektir. Bu makalenin yalnızca askeri tarih konusu ile akademik anlamda ilgilenenler için değil geleneksel ve modern Japon savaş sanatları ile ilgilenenler ve genel okuyucu için de bilgilendirici olması amaçlanmıştır. Makalede açıklandığı üzere konu ile ilgili birincil kaynakların çoğunlukla kamuya kapalı aile kütüphanelerinde tutulması nedeni ile genellikle yazarın kişisel deneyimleri ve diğer geleneksel savaş sanatları ile uğraşan kişiler ile ikincil araştırmalara başvurulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Japonya, samuray, savaş sanatları, askeri tarih, ortaçağ

MARTIAL ARTS AND SAMURAI TRAINING IN MEDIEVAL JAPAN

ABSTRACT

Japan is virtually a laboratory for historians who want to study medieval military history and warfare. It not only offers a vast number of written and visual primary sources for researchers but also houses schools of martial arts that have been continuously maintained from the medieval period to the present day. Like in the

* Doç. Dr., University of Cambridge, kubilayatik@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7657-6645

West, there are many misconceptions, interpretations disconnected from historical reality, or legends that have turned into myths about the warrior class known as samurai. The purpose of this article is to analyze the tactics and techniques of the samurai class, which constituted the ruling class of Japan during the medieval and early modern periods, by examining the schools of martial arts that emerged in medieval. This article aims to be informative not only for those academically interested in the subject of military history but also for those interested in traditional and modern Japanese martial arts and the general reader. As explained in the article, due to the primary sources being mostly kept in private family libraries that are closed to the public, the author primarily relied on personal experiences and secondary research with individuals involved in other traditional martial arts.

Keywords: Japan, samurai, martial arts, military history, middle ages

1. GİRİŞ

Özellikle sinema sektörü ve 1940'lı yıllarda başlayan beat kuşağı¹ ve Spaghetti Western adı verilen popüler filmlerle karşılıklı etkileşim halinde olan chambara² türündeki Japon sinemasının etkisi ile dünyada olduğu gibi Türkiye'de de Japon savaş sanatları geniş bir hayran ve sporcu kitlesi edinmiştir. Günümüzde judo 柔道 ve karate 空手 gibi Japonya'dan dünyaya yayılan sporlarda ülkemizdeki lisanslı sporcu sayısı ve dünya kupalarındaki başarı oranları bu sporların anavatanı³ olan Japonya ile yakındır. Ancak yine de Japon savaş sanatları akademide ilgi görmediği gibi halk ve sporcular arasında da bu sanatların tarihine dair temelsiz ya da yanlış bilgiler yaygındır. Dahası bu durum Türkiye dışındaki ülkelere de özgü değildir. Japonya'da da geleneksel ve modern savaş sanatları ile savunma sporlarının farkı ve

¹ Beat Kuşağı, 1940'ların sonlarında ve 1950'lerin başlarında Amerika Birleşik Devletleri'nde ortaya çıkan ve edebiyat, sanat, müzik ve sosyal eleştiri alanlarında etkili olan bir hareket olarak tanımlanabilir. Bu hareket, geleneksel Amerikan değerlerine ve toplumun statükosuna karşı çıkarak, bireysel özgürlük, deneyimsel yaşantı ve kişisel ifade arayışını vurgulayan bir tutum sergilemiştir. Beat Kuşağı yazarları ve sanatçıları, II. Dünya Savaşı sonrası dönemde Amerikan toplumunun materialist, muhafazakâr ve konformist değerlerine tepki olarak ortaya çıkmışlardır. Beat Kuşağı'nın en önde gelen temsilcileri arasında Jack Kerouac, Allen Ginsberg, William S. Burroughs, Neal Cassady ve Gregory Corso yer almaktadır.

Bu hareketin temel özellikleri ve etkileri şunlardır:

Beat Kuşağı, modern Amerikan edebiyatı ve kültürü üzerinde derin ve kalıcı bir etki bırakmış, 1960'ların karşı kültür hareketine ilham kaynağı olmuştur. Bu hareketin etkisi, bugün hâlâ edebiyat, sanat ve toplumsal eleştiri alanlarında hissedilmektedir.

² Chanbara filmleri genellikle tarihi bir dönemde geçen ve içinde bol miktarda kılıç düellosu ve dövüş sahneleri barındıran western tarzı ile benzerlik gösteren macera filmlerine verilen genel isimdir. Ünlü örnekleri Yojimbo, Yedi Samuray, Zatoichi gibi filmlerdir.

³ Karate aslen Çin'den Ryukyu adalarına oradan Japonya'ya yayılan tekniklerden çıkmışsa da modern karate stilleri genellikle Japon kökenlidir.

terminoloji konusunda bu sanat ya da sporlarla uğraşan kişiler dahil olmak üzere kafa karışıklığı yaygındır denilebilir. Bunun nedenlerinden birisi Meiji modernizasyonu sonrası evvelce halkın çok küçük bir kısmını oluşturan samuraylar arasında yaygın olan savaş sanatlarının modernize edilerek halka yayılması ile halk arasında milliyetçilikle birlikte artan genel bir militarizasyon dalgasının, İkinci Dünya Savaşında Japonya'nın yenilmesinin akabinde yerini Japon toplumunda militarizme karşı oluşan tepkilere bırakmasıdır. Bu nedenle bu makaleye öncelikle temel düzeyde terminolojinin açıklanması ile başlamak yerinde olacaktır. Bu terminoloji elbette hayli çeşitlilik gösteren günümüze üç yüzden fazlası gelmiş savaş sanatı ekollerinin tamamında kullanılan terminolojiyi kapsayamaz ve arada farklılıklar olabilir. Ancak bu makalenin sınırlarının elverdiğince genel terminoloji açıklanmalıdır. Bunun yanında makalede yer verilen ekollerin kısa tarihçeleri de okuyucunun konuya daha hâkim olabilmesi için verilecektir. Makalede Tokyo, Kyoto, samuray gibi isimler Türkçeye yerleştiği hali ile kullanılacaktır, bunun dışındaki isimler ise Japoncanın transkripsiyonunda Japonya dâhil olmak üzere tüm dünyada en yaygın olarak kabul edilen Hepburn sistemine göre transkribe edilecektir. Çince isimlerde ise Çin Halk Cumhuriyeti, Tayvan ve Singapur'da Çincenin transkripsiyonu için kullanılan resmi yöntem olan Pinyin kullanılacaktır.

2. Genel Terminoloji

Türkçede savaş sanatları ve savunma sporları adı altında toplanan ve genellikle Doğu Asya kökenli olan değişik disiplinler için Japoncada beklenebileceği gibi daha geniş bir terminoloji vardır. Öncelikle Japonlar disiplinin yapılış amacına ve bazen de kronolojiyi temel alarak bir ayırım yaparlar. Modern dönemde, Meiji Modernizasyonu sonrasında ortaya çıkan ekollere genellikle budô 武道 adı verilir. Savaş ve yol anlamına gelen imlerden oluşan bu sözcük zaman zaman savaşçının yolu anlamına gelen bushidô 武士道 ile karıştırılmaktadır. Bushidô daha ziyade Avrupa'daki şövalyelik koduna benzer şekilde savaşçı sınıfın uyması gereken etiği tanımlamak için kullanılır. Batı dünyasında Nitobe Inazô'nun 新渡戸稲造 İngilizce olarak yazdığı kitap ile tanınan bu felsefe aslında dönemsel ve bölgesel olarak değişiklikler gösterdiği gibi çoğu zaman bu isim altında da anılmamaktaydı. Temel olarak Budizm, Şinto ve Konfüçyüsçü öğretilerden esinlenerek oluşturulan bu felsefe özellikle Kamakura Dönemi (1185-1333) ile samuray sınıfının yerel yönetimleri ele geçirmesi ve başkent Kyoto (o dönemdeki adı Heiankyô 平安京) dışındaki bölgelerde Shôgun 将軍 adı verilen bir komutana bağlanmıştı. Zaman içerisinde imparator ve geleneksel başkent aristokrasisinin gücü tamamen kırılmış ve samuray 侍 adı verilen savaşçılar daimyô 大名 adı verilen liderler etrafında toplanarak bölgesel beylikler kurmaya başlamışlardır. Bunun sonucu olarak her bölgesel klan kendisine özgü kurallar geliştirerek kendi savaşçı felsefelerini

oluşturmuşlardır (Takahashi, 2009, s. 59). Nitobe İnazô ise Bushido adlı kitabını 20. yüzyılda artık savaş sanatlarının ve felsefelerinin tekdüzeliğe indirgenerek modernize ve standardize edilmeye çalışıldığı bir dönemde bile batılı okur için karmaşık olan bir felsefeyi daha da basit ve tekdüze hale getirerek tanıtmak amacıyla yazmıştır (Nitobe, 2012). Aslında benzeri bir gelişme savaş sanatları için de ortaya çıkmıştır. Bu noktada budô terimine geri dönmeliyiz. Budô savaş yolu anlamına gelirken daha eski bir terim olan bujutsu 武術 ise savaş ve sanat anlamına gelen iki karakterden oluşmaktadır ve anlaşılacağı üzere savaş sanatı demektir. Bujutsu ile budô arasındaki farklar basit kelime tercihlerinin ötesindedir. Bu farklar farklı disiplinlerde de disipline eklenen dô ya da jutsu ekinde de kendisini gösterir. Örneğin Meiji döneminde başlayan militarizasyon ile samuraylardan daha geniş kitleleri askerî eğitime alma ihtiyacı baş gösterdiğinde nüfusun sadece %2'sini oluşturan samurayların katana 刀 adı verilen kılıçların kullanımı için geliştirilen farklı kılıç okullarında kullanılan ve kılıç sanatı anlamına gelen kenjutsu 剣術 terimi yerine kılıç yolu anlamına gelen kendô 剣道 sözcüğü çoğunlukla köylülerden oluşan ve yıllarca eğitim gerektiren kenjutsu okullarında eğitim görme şansı olmayan erler ve polisler kılıç eğitimi amacıyla geliştirilen basitleştirilmiş kılıç sporu için kullanılmaya başlanmıştır. Bu durum daha çok pratik nedenlerle ortaya çıkmış olsa da bir taraftan köylü kitlelerin samuraylar tarafından aşağı görülmesi ile de ilgilidir (Shiba & Tetsuo, 1997, s. 97). Burada spor ve sanat ayrımı önemlidir. Dô ile biten disiplinler genellikle kişiyi beden ve zihnen geliştirme amacı güden, çoğunlukla müsabakaya dayalı (aikidô 合気道 gibi istisnalar da varsa da genel durum müsabakaya dayalı sporlar olması yönündedir) ve dolayısıyla teknikleri savaşa ve rakibi öldürmeye yönelik olmayan disiplinlerdir. Nitekim kendô sporunda müsabakalarda kullanılan bambu kılıç katana ile şekil, denge, ebat ve kullanım şekli hatta tutuş açısından hiçbir benzerliğe sahip olmadığı gibi adı da öldürmeyen anlamında shinai olarak konmuştur. Zaten Japon Kendô Federasyonu da kendôyu bir spor olarak nitelendirmektedir (AJKF handbooka atıf). Benzeri bir durum biraz daha karmaşık ilişkilerle iaidô 居合道 ve iaijutsu 居合術 arasında da vardır. Kendô'dan farklı olarak gerçek kılıçlarla ve zırh giyilmeden yapılan iaido ve iaijutsuda temel hedef kata 形 adı verilen belli formlarda hayali bir düşmana karşı kılıcı kından hızlı bir şekilde çekerek kazanmaktır. İaidô müsabakaları genellikle üç hakemin paten ve jimnastik gibi sporlarda olduğu gibi yarışmacıların kataları yapış şekline verdiği puanlarla gerçekleşir. Benzeri turnuvalar düzenleyen koryû bujutsu 古流武術 okulları da mevcuttur. Bunlardan birisi olan Suiô Ryû Iai Kenpô 水鷗流居合剣法 yaklaşık elli yıldır aralıksız olarak geleneksel ve modern iai okullarını bir araya getirerek turnuva düzenlemektedir (2014, s. 24). Ancak yine teknik detaya inildiğinde bilmeyen bir kişiye aynı görünen teknikler arasında farklar vardır ki bu farklar vücut duruşundan katananın kullanımına ve kesiş tekniklerine kadar yansır. Iaido'da temel hedef kataları pratik ederken

zihinsel ve bedensel olarak kendini geliştirmekle sınırlıdır ve teknikler gerçek bir savaş ya da düello durumundan çok bu hedefe yönelik olarak geliştirilmiştir. İaijutsu ekollerinde ise bu hedefin yanında tekniklerin de gerçekçi olması ve gerçek bir mücadele durumunda rakibi öldürebilecek şekilde kataların icra edilmesine de dikkat edilir. Bu nedenle iaido turnuvalarında hakemler forma ve kişinin hareketlerinin görsel olarak kataya uygunluğuna dikkat ederken, iaijutsu turnuvalarında sporcunun gerçekçi bir savaş durumunu ne kadar yansıtabildiğine dikkat etmektedirler. Elbette yine bu durumun da istisnaları vardır. Ancak temel olarak bu farkın istisnalarını da göstermek için Japoncada tarihi Meiji modernizasyonu öncesine giden okullara kōryū bujutsu ya da kōbudō 古武道 gibi isimler verilirken modern olanlara gendai budō 現代武道 adı verilmektedir. Bunun temel nedenlerinden birisi Meiji döneminden sonra artık geleneksel silahlarla herhangi bir savaş yapılmamasıdır. Bu nedenle Meiji modernleşmesinden önce geliştirilen okullar bu geleneksel silahların savaş alanı ya da düello gibi silahla gerçek kişilerin öldürülmesi temel alınarak geliştirilmiştir (Sogawa, 2014, s. 24). Nitekim geleneksel olup bazıları hala varlığını sürdüren en eski okullardan olan Japon okçuluğu kyūdō 弓道 dō ekini kullanırken 1925 yılında Japon askerler için geliştirilen ve modern olmasına rağmen açıkça rakibi öldürmeyi hedefleyen Toyama Ryū Battodō 戸山流抜刀道 gibi istisnalar vardır (Damanovich, 2007, s. 16). Bu bağlamda kōryū gendai ayrımı da yararlıdır. Özellikle modern budō okulları ve sporlarında İkinci Dünya Savaşı sonrasında görülen bir gelişme, bunların hemen tamamının savaş öncesinde başlayan Japon militarizminin uzantıları olarak görüldükleri için ülke ABD tarafından işgal edildikten sonra önce yasaklanmaları daha sonra ise tekniklerinin daha da yumuşatılarak olimpiik sporlarda olduğu gibi müsabaka ve spora dayalı disiplinlere dönüştürülmeleri olmuştur. Tarihi daha eskiye dayanan okullar ise zaten Meiji Modernizasyonu öncesine dayanan klan bağları nedeniyle kısıtlı bir çevre ve bazen de gizlilik içinde yapılmakta idiler. Bu yüzden işgalden ve yasaklardan daha az etkilenmişlerdir. Bugün dahi pek çok geleneksel savaş sanatı okulu dışarıdan öğrenci alacakları zaman son derece seçici davranırlar ve bazen bu okulları çalışanların sayıları bir elin parmaklarını geçmez. Elbette bu durumun dezavantajları da olmuştur. Önce Edo Dönemi (1603-1868) adı verilen ve barışın hâkim olduğu iki yüz yıldan uzun süren dönemde samuraylar zamanla savaşçıdan çok bürokrata dönmüşlerdir. Daha sonra ise modern silahların çıkmasıyla geleneksel silahların kullanımı bir hobiden öteye gitmediği gibi bu sanatlara meraklı olan yeni nesiller de militarizasyon ve milliyetçiliği destekleyen hükümetler tarafından daha iyi imkânlar sunulan modern budō okullarına kaydığı için çok sayıda geleneksel okul zamanla yok olmuştur.

Bu ayrımlardan sonra yukarıda tekrarlayan bir başka sözcüğü açıklayarak tarihî Japon savaş sanatlarına girmek yerinde olacaktır. Akış ve silsile anlamlarına gelen ve aslında genellikle Budist ve Shintō (Şinto)

tarikatlari ve mezhepleri için kullanılan ryû 流 ve ryûha 流派 kelimeleri Japon savaş sanatları bağlamında okullar için kullanılır. Bazen ryû adı verilen bu okullar farklı alt dallara ayrılabilir. Bu durumda ise bu alt dallara -ha 派 eki de eklenir. Örneğin Onoha Ittôryû 小野派一刀流 Ittôryû okulunun Ono alt dalıdır. Bu ryûlardan bazıları yalnızca tek bir silahın kullanımına hatta bazen de o tek silahın yalnızca belli bir şekilde kullanımına odaklanırken diğer ekoller birden fazla silahın kullanımını öğretmektedirler. Örneğin Musô Jikiden Eishin Ryû 無双直伝英信流 ekolü yalnızca katana adı verilen kılıcın kından hızlı bir şekilde çekilmesi ve rakibin bu çekiş sırasında kesilmesine odaklanmaktadır. Buna karşılık Suiô Ryu okulu katananın yalnızca kından çekerken kesme tekniklerine değil savaş alanında kullanımı için kılıç metodu anlamına gelen kenpô 剣法 adı verilen ve diğer ekollerde kenjutsu adı verilen tekniklere de odaklanır ve buna ek olarak kısa kılıç wakizashi 脇差, 130 cm uzunluğundaki jô 杖 adı verilen sopa, naginata 薙刀 adı verilen ve ucu keskin bir kılıç şeklinde olan mızrak, yari 槍 adı verilen düz mızrak ile kusarigama 鎖鎌 adı verilen ve uzun bir zincirle birbirine bağlı demir bir top ve küçük bir oraktan oluşan silahın eğitimini kapsar. Bu silahların kullanım yöntemlerine verilen isimler ise genel olarak şöyledir:

Kenjutsu 剣術 / kenpô 剣法: Kılıç ile özellikle savaş alanında savaşmaya dayalıdır. Niten Ichi Ryû 二天一流 ve Araki Ryû 荒木流 gibi bazı ekoller ise çift kılıç kullanmayı içeren teknikler de içerirler.

İaijutsu 居合術/battôjutsu 拔刀術: Kılıcın kından hızlı bir şekilde çekilerek rakibin ölümcül bir bölgesine kesiş yapma ya da bazen saldıran rakibin saldırısına blok alma tekniklerini içerirler.

Kogusoku 小具足: Wakizashi adı verilen kısa kılıçla bazen de çıplak elle mücadele şeklinde yapılan tekniklerdir. Genellikle samurayların katana ile girmesi yasak olan yerlerde saldırıya uğrama durumunda kendilerini kısa kılıçla ya da kılıcsız savunmasını öğretmeyi hedefler.

Jôjutsu 杖術: Jô adı verilen 120 cm uzunluğundaki sopanın kullanım teknikleridir.

Naginatajutsu 薙刀術: Naginata adı verilen ucunda kısa bir kılıç olan mızrağın kullanım teknikleridir.

Sôjutsu 槍術: Yari 槍 adı verilen mızrağın kullanım teknikleridir. Japonca aynı karakterin birden fazla okunuşu olabilmektedir. Onyomi adı verilen Çince'den geçen okunuşu sô olan yâri için isimlendirme bu şekilde farklı olmaktadır.

Kyûdô 弓道: Yumi 弓 adı verilen Japon yayının kullanımına odaklanan okçuluk tekniklerine verilen genel addır. Farklı ekolleri atlı okçuluk ya da piyade okçuluk olarak ayrışabilmektedir. Sôjutsu örneğindeki

gibi tekniklerin genel adını belirten isim için karakterin onyomi okunuşu tercih edilmiştir.

Heihô 兵法: Strateji anlamına gelmekle birlikte genellikle birden fazla silahın kullanımıyla birlikte askerî stratejiyi de öğreten okullar için heihô ifadesi kullanılır.

Yoroi鎧: Zırh anlamına gelir

Sôke 宗家: Ryuahaların başındaki hocaya verilen addır.

Elbette bu bölümde tüm terminolojiyi tanıtmak mümkün değildir. Nitekim bu konu üzerine Japonca ciltlerce sözlükler ve ansiklopediler de mevcuttur. Benzer şekilde aşağıdaki bölümde de bugün hala yaşayan üç yüz kadar savaş sanatı okulundan yalnızca birkaçına değinilebilecektir. Tercihlerde yazarın doğrudan iletişim kurduğu ve öğrendiği ekoller tercih edilmiştir. Bunun nedeni taraflı davranmaktan ziyade kôryû bujutsu adı verilen bu okullara ait birincil kaynakların yukarıda da belirtildiği gibi aile kütüphanelerinde saklanması ve teknikleri hakkında da öğrenciler haricindeki kişilere çok fazla bilgi verilmemesidir. Belki de bu nedenle askerî tarih alanında çalışma yapan kişiler arasında dahi Japon savaş sanatları nadiren akademik çalışmaların konusu olagelmıştır. Bu çalışmada bu alanda çalışan ve ortaçağ askerî tarihi ile ilgilenen ancak Japonya ile karşılaştırma yapmak için kaynaklara erişimi kısıtlı olan araştırmacılara da temel düzeyde yardımcı olunması umulmaktadır.

3. Ortaçağ Japonya'sında Savaş ve Savaş Sanatları

Japonya hakkındaki ilk kayıtlar 5'inci yüzyılda Çin yıllıklarında ortaya çıkar. O dönem Weishu ve diğer eserlerde ülkenin adı Cüceler Ülkesi anlamında Woguo 倭國 olarak geçmektedir (Wei, 1974, Bölüm 100). Daha sonra Yamatai 邪馬臺 olarak geçmeye başlar. Bu ismin Japonya'da kurulan ve Japonya'nın belli bir kısmını kendi yönetimi altında birleştiren ilk devlet olan Yamato 大和 devletininin adından geldiği düşünülmektedir. Bu hanedan bilindiği kadarıyla hala imparatorluk soyunu devam ettiren hanedandır. Bu yönüyle dünyadaki en eski aralıksız hanedan olma özelliği de taşır. Nitekim modern dönemde de askeri disiplinin yanında askerlere moral üstünlük için yapılan indoktrinasyonun merkezinde de imparator kültü vardır (Kadioğlu, 2018, s. 7). Ancak Japonya'yı birleştirdikten sonra Japon geleneksel halk inançları olan Shintô bu hanedan ve müttefikleri tarafından politik amaçlar için organize edilmiştir. Daha önce bir organize din olmayıp her bölgenin kendine has zaman zaman süreklilik ve yaygınlık gösteren inanç sistemleri bütünü olan ve Şamanizm, animizm ve diğer çok tanrılı inanç öğelerinin özelliklerini taşıyan bu halk şintosusu olarak adlandırabileceğimiz inançlar hala varlığını sürdürmekteyse de konumuzu ilgilendiren ve devlet şintosusu olarak adlandırabileceğimiz esas anlayış Shintô Kojiki 古事記 gibi eserlerle yazıya

dökülerek devleti kuran hanedan ve müttefiklerinin atalarını tanrılara dayandırmıştır (Kadioğlu, 2021, s. 497). Mezopotamya’da görülen tanrı kral motifi denilebilir ki Japonya’da günümüze kadar süregelmiştir. Bunun bir sonucu yalnızca belli bir soydan gelenlerin imparator ve aristokrat olabilmesidir. Bu grup Çin’i örnek alan bir devlet yapısı kurmaya çalışmıştır. Aslen savaşçı ve muhtemelen de fatih olan bu grup Çin’in Tang 唐 Hanedanı dönemindeki başkenti olan Changan 長安 kentini model alarak kalıcı bir başkent olan Heian 平安 kentini kurmuşlardır. Bundan önce her imparatorun ölümünde Shintô inancındaki ölümle ilişkili korkular ve batıl inançlardan ötürü başkenti yeni bir yere taşıyarak adeta göçebe bir tarzda devleti yöneten bu grup Çin’e gidip buradan çok sayıda idari ve siyasi yenilik fikri ile gelerek reformlar yapan Prens Shôtoku 聖德太子 önderliğinde devlet yapısında değişikliğe gitmişlerdir. Ancak Çin ile Japonya arasındaki temel farklardan birisi Çin’de imparator olmanın temel kuralı gökten ferman alma olarak çevirebileceğimiz tianming 天命 kuralıdır. Yeni bir hanedan kurmak Çin’de de her ne kadar tanrısal bir tercihe bırakılmışsa da bu kişinin belli bir soydan gelmesi şart değildir. Nitekim Çin’in en büyük hanedanlarından birisi olan Han 漢 Hanedanını kuran kişi bir köylüken Tang Hanedanını kuranlar da Tabgaç ve Türk karışımı bir klandı (Skaff, 2012, s. 47). Tanrısal bir lütufla bu kişilere yönetim için gökten ferman verildiğine inanılsa da bu kişilerin tanrı olduğuna ya da tanrı soyundan geldiklerine dair Japonya’dakine benzer bir inanç söz konusu değildir. Bu kişiler ancak gökler adına ülkeyi yönetmekle görevlendirilmiş araçlardır ve eğer yoldan çıkarlarsa onların yerine bir köylü ya da yabancı dahi yeni bir hanedan kurabilir. (Çin imparatorlarının kullandığı Tiānzǐ 天子 kelimesi, “Göğün / Tanrının oğlu” demektir. Bu unvanla imparator kendisini semavi olanla ilişkilendirmiş görünse de, bu ifade özünde beşer bir yöneticiye atfı yapar (Tezcan, 2022, ss. 487-510). Bu durumun Japonya’yı uzun vadede Asya’daki komşularından pek çok yönden ayıran sonuçları olmuştur. Hatta samuray sınıfının ortaya çıkışı ve güçlenmesi yanında savaş sanatlarının gelişimi ile de doğrudan bağlantıları vardır. Başkente yerleşen imparatorluk ailesi ve diğer aristokratlar zaman içerisinde Çin saray yaşamına özenerek savaşçı niteliklerini yitirmeye başlamışlardır. Saraydaki kolay ve lüks yaşamın sonucunda örneğin aristokratlar artık atlı okçuluk yerine okları elle bir vazounun içine atmaya çalıştıkları ve içkili eğlencelerde oynan bir oyuna daha fazla ilgi göstermeye başlamışlardır (Seki, 2014a, s. 78). Bunun sonucunda atanan valiler genellikle taşradaki kasabalara gitmek istememişlerdir. Bu dönemde Japonya’da gerçek anlamda kent denilebilecek tek yerin Heian olması dolayısıyla taşradaki vilayet başkentleri zamanla bu soylular için köy gibi görünmeye başladığından taşraya valiler kendileri yerine vilayetleri yönetmek için ortanca ya da küçük oğullarını genellikle de yeğenlerini göndermişlerdir. Taşraya giden ve miras hukuku nedeniyle baba ya da amcalarından herhangi bir miras alma şansı olmadığını bilen bu gençler gittikleri bölgelerde vergi toplamak ve asayiş sağlamak

için eli silah tutan kişilerden kendilerine Japonca kumi 組み adı verilen takımlar kurmaya başlamışlardır (Asao vd., 2000, s. 59). Bu savaşçı gruplarının başına vali naibi olarak resmi yetki ile geçen bu gençler zaman içerisinde taşrada güçlendikleri gibi başkentteki akrabalarına vergi ve kirayı etkili biçimde toplamaları nedeniyle iyi bir şekilde yönetim gösterdikleri için de yararlı olmuşlardır. Nitekim aynı zamanda başkent aristokrasisinin artık savaşçı özelliklerini tamamen yitirdiği kuzeyde yaşayan ve bugün ainu o dönem ezo 蝦夷 adı verilen ve barbarlar olarak küçümsenen grupların doğu sınırındaki kasabalara saldırması üzerine üstlerine başkentten sefere gönderilen ve shogun 將軍 unvanını ilk kez alan generalin ve adamlarının büyük bir yenilgiye uğradıkları görülmektedir. Bu da yetmiyor gibi üstlerindeki silahlar, zırhlar ve hatta elbiselerin dahi ainu savaşçıları tarafından alınarak geriye çıplak bir şekilde dönmeleriyle yeni bir süreç ortaya çıkmıştır (Duus, 1993). Bu arada Japonya'nın yanı başında bir başka gelişme daha meydana gelmiş ve bu gelişmenin de Japonya için uzun vadeli büyük etkileri olmuştur. Kore'de Korenin Kuzeyi ile Mançuryayı yöneten Goguryeo 高句麗, Korenin güneyinde ise Goguryeo'dan kopan bir grubun kurduğu batıdaki Baekje 百濟 ve doğuda ise Han 韓 kabileleri tarafından kurulan Silla 新羅 adındaki üç krallık arasında süren mücadeleye Çin'deki Tang hanedanı Silla ile ittifak kurarak müdahil olmuştur. Aslen atlı savaşçılardan oluşan ve güçlü bir devlet olan Goguryeo Krallığını yenemeyen Tang Hanedanı, daha zayıf olan ve kuzeyden güneye inerek ata erişimi daha kısıtlı hale gelen Baekje krallığına doğudan Silla denizden de Tang donanmasının saldırısı ile son vermiştir. Bu savaşa Japonlar da yarımadaadaki vasalları Gaya beylerinin ve Baekje Krallığının yanında müdahil olmuşlarsa da Japon donanması Çin donanması tarafından yenilgiye uğratılmış ve sonrasında Tang ve Silla güçleri güneyde kendisinden daha güçsüz Baekje ya da Silla'dan saldırı beklemediği için fazla savunması olmayan Goguryeo'yu da kolayca alt etmişlerdir. Bunun sonucu olarak çok sayıda atlı Baekje ve Goguryeo savaşçısı da Japonya'ya sığınmıştır. İlginç bir şekilde bu iki krallığı yıkan Tang hanedanının karakteri ile yazıldığında Karajin 唐人 olarak adlandırılan bu mülteciler Japon imparatoru ve aristokratlar tarafından müttefikler olarak memnuniyetle karşılanmışlardır. Ancak kalabalık ve savaşçı bir grubu uzun süre başkentte tutmanın akıllıca bir fikir olmayacağını bilen Japonlar bunları geniş toprakların olduğu ve yukarıda bahsedilen ainuların saldırıları nedeniyle görece boş olan Kantô 関東 bölgesine hem sınırı ainulardan korumaları hem de bölgeye yerleşerek geliştirmeleri için iskân ettirilmişlerdir. (Takahashi, 2009, s. 21). Nitekim Japonya'daki en eski ryûhaların atlı okçuluk okulları olması da bu nedenle tesadüfi değildir.

Taşraya yerleşerek kendi savaşçı gruplarını oluşturan gençler ile Kore'den gelen bu savaşçı gruplar zaman içerisinde yerleşik oldukları yerde daha da

güçlenmişse de her iki grup da meşruiyetlerini başkentteki imparatora ve aristokratlara dayandırmakta idiler. Ancak başkentte de işler değişmekte idi. Fujiwara ailesi kızlarını imparatorlarla evlendirerek ilerleyen süreçte yönetimi ele geçirmişti (Kim, 2004, s. 47). Kızlarını evlendirdikleri imparatorları zamanla güçleri artınca tahttan genç yaşta inmeye zorluyorlardı. Japon geleneğinde anne çocuğu doğduğunda çocuk belli bir yaşa gelene kadar baba evine dönerdi. Bu bağlamda adeta ellerinde büyüyen torunlarını imparator yapan Fujiwara'lar çocuk yaşta başa geçirdikleri bu imparatorların yerine imparator naibi olarak ülkeyi yönetiyorlar, çocuk imparator biraz büyüüp çocuğu olduğunda onu da Fujiwara soyundan bir kızla çocuk yaşta evlendirdikten sonra tahttaki imparatoru tahtta inmeye zorlayarak ülkeyi çocuk imparatorlar adına yönetmeye devam ediyorlardı. Ancak bir süre sonra Fujiwara klanı o kadar çok güçlendi ve genişledi ki klan üyeleri kendi aralarında siyasi mücadeleye giriştiler. İşte bu noktada taşraya gönderilen imparator ya da Fujiwara soyundan yeğenler bu mücadelelerde taraflara destek için başkente çağrılmaya başladı. Bu noktada olaylar kısa süre içerisinde Fujiwara klanının kontrolünden çıktı. İmparatorun sahip olduğu siyasi meşruiyete haiz bulunmayan Fujiwara naipleri kısa süre içerisinde taşradan gelen ve ilk başta iki farklı taraf için savaşırken kendileri için savaşmaya başlayan samuraylar üzerindeki kontrolü kaybettiler. Minamoto 源 ve Taira 平 grupları arasındaki mücadelede başta Taira grubu kazanıyor gibi görünse de sonunda Minamoto Yoritomo 源頼朝 liderliğindeki grup galip gelmiştir. Ancak burada sanki iki klan arasında geçiyor gibi görünen savaş bundan çok daha karmaşıktır. Minamoto ve Taira soyadları imparatorların taşraya gönderilen çok sayıdaki oğullarına verilen genel soyadları idi ve her iki tarafta da Minamoto ya da Taira soyadlı kişiler mevcuttu (Seki, 2014b). Savaştan galip gelen Yoritomo bakufu 幕府 adı verilen savaşçı, hükümetini kurarak merkezini de Kamakura'ya taşıdı. İmparator ile yaptığı anlaşmaya göre artık taşradaki savaşçı sınıf ile başkentteki saray ve aristokratlar arasında Yoritomo shōgun unvanı ile aracılık yapacaktı. Böylelikle shogunların imparator adına ülkeyi yönettiği ve 1868 yılına kadar devam eden döneme girilmiş oldu. Yoritomo'nun başkenti olan Kamakura bugünkü Tokyo'nun yakınlarında deniz kıyısında bir yerleşim yeridir. Bu tarihi arka planda ortaya çıkan samuraylar taşrada her birisi kendi bölgesinde feodal derebeylere dönüşmüşlerdir. İlk başlarda köylü ya da tüccarlar da samuray sınıfına girebiliyor ya da samuraylar ticaret ya da tarımla uğraşabiliyorken zamanla buna da kısıtlama getirilerek samuray olma babadan oğula geçen bir meslek ve sınıfa dönüşmüştür.

Bu noktada Batı Avrupa ile benzerlikler göze çarpmaktadır. Her bir samuray tek bir oğluna yerini miras olarak bırakabilmekte idi. Diğerleri ise maceracı rōnin adfı verilen paralı askerlere ya da tüccarlara dönüşmekte idiler. Ancak yine de savaş zamanlarında çok fazla askere ihtiyaç vardı ve Japonya'da askerlik sanatı katı bir disiplinle kuşaktan kuşağa aktarılmakta idi.

Öyle ki Avrupalılar Asya'ya ulaştıklarında Japon paralı askerler en çok aranan ve istenen gruplardandı. Tayland'daki Ayutthaya krallarının da samuraylardan oluşan elit birlikleri mevcuttu (Uchida, 1975, s. 99). Özellikle Hollanda Doğu Hint Şirketi samurayları sıkça işe almakta ve elit birlikler olarak kullanılmaktaydı. Güneydoğu Asya'da Hollandalıların başa çıkamadığı yerel beyleri bu samuraylar kolayca yenebilmekte idi (Clulow, 2018, s. 182). Benzeri şekilde Portekizli ve İspanyollar da Hristiyanlığı benimsettikleri ve Hristiyanlık Japonya'da yasaklandıktan sonra ülkeden kaçan çok sayıda samurayı hizmetlerine alarak Hollandalılar ve diğer gruplara karşı kullanmışlardır. Manila'da çıkan bir Çinli isyanını bastıramayan İspanyollar kiraladıkları bu samurayların yardımıyla isyanı bastırmışlar hatta bir dönem samuraylardan oluşan bir ordu kurarak Çin'i fethetmeyi bile düşünmüşlerdir (Turnbull, 2018, ss. 46-49). Nitekim Japonya'yı birleştiren ve aslen bir köylü iken en yüksek mevkilere kadar ulaşsa da soylu olmadığı için shôgun unvanı alamayan Toyotomi Hideyoshi 豊臣秀吉 de aynı şeyi denemiş ancak İmjin Savaşları adı verilen Kore işgalinden sonra Çin'e hareket edemeden ölmesi üzerine bu seferden vazgeçilmiştir. Peki samurayları bu kadar başarılı elit askerler yapan şey nedir? Zaman zaman bunu cesaret, şeref, üstün ahlâkî erdemler, sadakat gibi soyut kavramlarla açıklama girişimleri olsa da bunlar dünyanın her yerindeki elit asker gruplarında karşılaşılan ve bunlar yoksa zaten o gruba dâhil olunamayan özelliklerdir. Silahlar yönünden bir fark varsa da bu fark da tek başına Japon başarısını açıklamaya yetmez. Nitekim meşhur Japon kılıçları Çin ve Kore'ye de ihraç edilmekte idi. Japon kılıcı katananın üretim metodu ise aslen Orta Asya'da Harezm bölgesinde geliştirilmiş buradan Türkler tarafından Çin'e taşınan bu yöntem oradan da Japonya'ya geçmiştir. Bu bağlamda teknolojik bir üstünlük de söz konusu değildir. Hatta Japon yayları Moğol, Türk ve Mançu yaylarına kıyasla yapıldıkları malzeme bambu olduğu için çok daha kısa bir menzile ve öldürücülüğe sahiptir. Japonları özellikle Asya'daki komşularından ayıran temel nokta samurayların yetiştiriliş şeklidir. Buradan hareketle bu makale yalnızca bugün artık hobi olarak yapılan savaş sanatlarına genel bir bakış açısı ile yaklaşmanın ötesinde ortaçağda Doğu Asya'da en savaşçı milletlerden birisi olan ve iki kez Moğolları yenen Japonların bu başarılarına bilimsel bir yaklaşımla açıklama getirmeyi de hedeflemektedir.

Sunzi'nin Savaş Sanatı adlı ölümsüz eseri “sonsuz yolculuklar bir adımla başlar” sözü ile başlamaktadır (Sun Tzu, 2000, s. 1). Burada anlatılmak istenen ve daha sonra pasaj içerisinde daha ayrıntılı bir şekilde izah edilen şey küçük detay olarak görülen işlerin sonsuz bir yolculukta hedefe ulaşmak için hayati öneme sahip adımlar olduğudur. Japon savaş sanatı ve askerlik eğitiminin temelinde de bu felsefe yatmaktadır. Bugün modern askerî eğitimde de başarının sırrı benzer şekilde küçük ayrıntı olarak görülen şeylere dahi önem vererek ona disiplinli bir şekilde yaklaşmakta yatar denilebilir. Aslında Çin'in Japonya üzerindeki etkisi bu alanda da kendini göstermektedir.

Çin’de stratejinin ve askerî eğitimi belirli bir disiplin olarak öğretmenin tarihçesi yüzlerce yıl geriye gitmektedir. Ancak burada yine romantizme kaçarak binlerce yıllık Çin savaş sanatlarından bahsetmek de doğru olmaz. Sunzi’nın bundan iki bin beş yüz yıl önce yazdığı eseri temelde bir strateji kitabıdır ve komutanları hedeflemektedir. Ancak daha sonra bilindiği kadarıyla en eski savaş sanatları disiplini Bodi Darma adlı Hintli bir zen rahibi tarafından Çin’e getirilmiştir. Hindistan’ın güneyinden gelen bu rahip eğitim ve hac için Hindistan’a döner. Ancak Hindistan’dan geri geldiğinde yetiştirdiği rahiplerin disiplinlerini yitirdiklerini kurduğu meşhur Shaolin Manastırının 少林寺 ise dağınık bir halde olduğunu görünce rahipleri disipline sokmak için onlara zorunlu olarak sistematik hale getirilmiş bir şekilde savaş sanatları eğitimi vermeye başlar (Sogawa, 2014, s. 27). Efsaneye göre savaş sanatları Çin’e bu şekilde gelir. Elbette bu efsanenin tarihi gerçekliği kuşkuludur. Ancak yine de Tang Döneminde Çin’de rahiplerin savaş sanatları çalışmalarının yasaklanmasına kadar gidilmesi Bodi Darma’nın Çin’e savaş sanatlarını getiren ilk kişi olmasa da müritlerine sıkı bir disiplin ile savaş sanatlarını öğretebildiğini göstermektedir. Bu durum Japonya’ya da sirayet etmişse de Japonlar sôhei 宗兵 adı verilen savaşçı rahiplere 17. yüzyılda neredeyse ülkenin yönetimini ellerine geçirecek kadar güçlenene değin müdahalede bulunmamıştır (Isao, 1975, s. 16). Nitekim henüz samurayların ortaya çıkmadığı dönemlerde Japonya’da bu savaşçı rahipler başkent etrafında kurdukları tapınaklarda örgütlenerek birbirleri ile savaşmaya başlamışlardır ve ilk düzenli başkent olan Nara bu savaşçı rahiplerden kurtulmak amacıyla terk edilerek bugün Kyoto adını alan Heian kentine taşınmıştır. Ancak bu rahiplerin getirdiği iki temel yenilik tüm savaş sanatlarını etkilemiştir. İlk olarak savaş sanatı disiplinleri yazıya dökülmüştür. Çin’de de muhtemelen savaş sanatları Bodi Darma’dan önce de çalışılsa da daha önceki döneme ait yazılı eser sayısı kısıtlıyken Budist ve daha sonra da Daoist rahiplerin katkılarıyla bu sayı Tang döneminden sonra artış gösterir. Japonya’da da Budist rahiplerden bu gelenek alındıktan sonra pek çok ryûha kendi el kitabını yazmaya başlamıştır. Kamakura Bakufu’nun kurulmasından önceye dayanan savaş sanatı okulları da mevcuttur ve bunlar genellikle atlı okçuluk okullarıdır. Ancak Kamakura dönemi ile birlikte savaş sanatı okullarının sayıları artmaya başlar (Nagai, 1984, s. 85). Ancak bu okulların Ryûha şeklinde ortaya çıkmaları 14. yüzyıldan sonra hızlanır. Ryûhaları düz eğitim verilen okullardan ayıran belli özellikler vardır. Bunların bu nedenle 14. yüzyıldan sonra çoğalmaları şaşırtıcı değildir. Bunun için yine Japonya’da ve Japonya dışında meydana gelen olaylarla Japonya’daki tarihi savaş sanatlarının eğitim metodolojisine bakmak gereklidir.

14. yüzyıla kadar Japonya’da her ne kadar savaşlar olsa da bunlar Minamoto Taira mücadeleleri ile eski imparator Godaigo 後醍醐天皇 tarafından imparatorluk otoritesini yeniden tesis etme girişimi haricinde görece kısıtlıdır. Ancak 14. yüzyılda Kubilay Kağan Çin’in fethini

tamamladıktan sonra Japonya'ya da elçiler göndererek Japonlardan haraç ilişkisine girmelerini ve kendisine biat etmelerini istemiştir. Bu arada Japonya'da da bir iç siyasi kriz yaşanmaktadır. Tıpkı Fujiwara klanının kızlarını imparatorlarla evlendirerek imparator naibi olarak ülkeyi yönetmeleri gibi Hôjô 北条 klanı da Kamakura'da yönetimi eline geçirerek shikken 執権 unvanı ile shogun naibi olarak bakufuyu yönetmekte idiler. Yani imparator naibinin naibi konumundaydılar. Moğolların mektubu ise Japonya Kralına hitaben yazılmıştı, oysa Japonlara göre Japonların bir kralı değil imparatoru vardı. Shikken görevine henüz yeni gelen ve 17 yaşında olan Hôjô Tokimune 北条時宗 ilk gelen elçiye yanıtı bırakarak geri gönderdiyse de arka arkaya gelen elçilik heyetlerinden sonuncusu bir yanıt almadan gitmeyi reddedince bu elçileri Kamakura'ya getirterek idam etti. Bunun sonucu olarak Moğollar Kubilay Kağan'ın emri ile Japonya'ya iki sefer düzenledilerse de her iki sefer de başarısız oldu (Şen, 2022, ss. 989-990). Ancak bu iki sefer Japonlara çok şey öğretti. Her ne kadar daha önce bahsedildiği gibi Kore'den gelen atlı okçuların soyundan gelenler artık samuray olarak Japonya'da bulunuyorlarsa da bunlar artık bozkır tipi savaştan uzaktılar. Atlı Moğol okçularına karşı yaklaşarak kılıç ve diğer silahlarla savaşmanın da Japonlar açısından daha avantajlı olduğunu gördüler. Nitekim ikinci Moğol seferinde Japonlar Moğol ordusunun karaya inmesini beklemeden sandallar ve gemilerle Moğolların gemilerine yaklaşarak gemilere çıkmışlar ve Moğolların açık alandaki üstünlüklerini kullanmalarına izin vermemişlerdir (Çınar, 2009, s. 39). Bu savaşların bir sonucu zaten zayıf olan bakufu otoritesinin çökmesi olmuştur. Bir süre sonra İmparator Godaigo durumdan yararlanmak isteyerek bakufuyu ortadan kaldırarak ülkeyi yeniden doğrudan yönetmek istemişse de kendi taraftarlarından Ashikaga Takauji 足利尊氏 daha sonra Godaigo'nun yerine kendi adayını imparator yaparak Heian'da Muromachi bölgesine de kendi başkentini taşıyarak yeni shôgun olmuştur.

Yeni kurulan Muromachi Bakufu 室町幕府 Kamakura'daki kadar güçlü değildi ve gücü genellikle Kyoto'nun ötesine gitmiyordu. Bunun sonucu olarak yerel derebeyler kendi aralarında da savaşımaya başladılar. Daha önce Kamakura Bakufu bu tip iç çekişmelere müdahil olabilecek güçte olduğu için klanlar arasında çatışmalar çok yaygın değilken Muromachi döneminden 17. yüzyılın başında Edo Bakufunun 江戸幕府 kuruluşuna kadar savaş ülkenin her yerine yayılan bir olgu haline gelmiştir. Bunun sonucu olarak 14. yüzyıldan itibaren daha sistematik bir şekilde silah eğitimi almış profesyonel askerlere olan ihtiyaç artmıştır. Samuraylar savaşlardaki deneyimlerini ve işe yaradığını gördükleri teknikleri kata adı verilen formlar yoluyla öğretmeye başlamışlardır (Kaizan, 1936, s. 27). Bir örnek vermek gerekirse Suiô Ryu okulundaki ilk naginata katası aynı zamanda karşılıklı eşle çalışılmayan tek katedir. Okulun 400 civarında katayı ihtiva ettiği düşünülürse bu biraz garip gibi dursa da tekniğin analizi karşılıklı pratiğin mümkün olmadığını gösterecektir. Diz çökerek öne doğru eğilip naginata'yı da yere paralel olarak

tutan kişi daha sonra yere paralel bir kesiş yaptıktan sonra ayağa kalkar ve yerdeki rakibe naginatanın keskin ucunu saplar. Naginatanın ucunda kısa bir kılıç olan bir mızrak olduğu yukarıda açıklanmıştı. Bu katayı dikkatli inceleyen bir kişi üstüne doğru koşan bir atlı okçunun oklarından sakınmak için siper alan savaşçının at yeterince yaklaştığında atın ayaklarını kestikten sonra attan düşen rakibi öldürdüğünü anlayacaktır. Suiô Ryûyu kuran kişi Mima Yoichizaemon Kagenobu 三間与一左衛門景延 1577 yılında doğmuştur. Babası bir Şinto rahibi ve aynı zamanda Bokuden Ryû Kenjutsu 卜伝流剣術 okulunun baş eğitmenidir. Küçük yaştan itibaren kendisi de bu meşhur kenjutsu okulunun eğitimini alan Kagenobu 18 yaşında iken iaijutsu sanatı ile tanışır. Babasının bir arkadaşı olan Hayashizaki Jinsuke ile bir müsabakada yenilince Hayashizaki'den onun iaijutsu tekniklerini öğrenir ve kendi okulunu kurmaya karar verir (Nitta, 2009, s. 46). Aslında babasından Bokuden Ryu'nun sôkeliğini rahatlıkla alabilecekken bir nevi savaşçı hacılık yoluna çıkmıştır. Yolda shintô rahiplerinden jô tekniklerini öğrenmiş daha sonra da Oda Nobunaga'dan kaçan Budist rahiplerden de naginata tekniklerini öğrenmiştir. Buradan da anlaşılacağı üzere ryûha adı verilen bu okullar arasında da teknik alışverişi mevcuttur. Kamakura döneminden itibaren savaşlarda edinilen tecrübe ile pek çok ryûha kurularak savaş sanatlarının öğrenilmesi sistematik bir hale getirilmişse de bu okullardan yalnızca en iyi tekniklere ve organizasyona sahip olanlar ayakta kalabilmiştir. Savaşların daha yaygın olduğu Sengoku Jidai 戦国時代 adı verilen savaşan beylikler döneminde özellikle bu okulların sayısı daha fazla artmıştır. Kyoto'ya yerleşen Ashikaga shôgunlarının gücünün azalması ile her yerel bey kendi bölgesinin mutlak hâkimi olmuş yalnızca imparatorun değil shôgunun otoritesi de görünüşten ibaret kalmıştır. Bunun bir sonucu Suiô Ryû gibi yeni okulların ortaya çıkmasıdır (Kanda, 2021, s. 31). Suiô Ryû'yu ilginç kılan bir başka özellik ise dini bağlantılardır. Genellikle Budizm ve Shintô barışçı dinler gibi gözükseler de aslında her iki dinin de savaşçı rahipleri vardı. Hem kendi aralarında hem de yerel derebeyleri ile savaşan tapınaklardan güçlü olanlar bir dönem o kadar güçlenmişlerdi ki neredeyse Japonya'da tüm gücü Budistler ele geçirecekti. Ikko Ikki 一向一揆 adı verilen bu gruplar tapınaklar ve rahipler çevresinde organize olarak hem samuraylardan hem de rakip tapınaklardan kendi bölgelerini korumaktaydılar. Shintô tapınakları bu güce sahip olmasalar da çok sayıda savaş sanatı okulu da bu tapınaklarda ortaya çıkmıştı. Burada Budizm ile Shintô arasında bir rekabet olduğunu düşünmek yanlış olur. Rekabet daha çok Budist tarikatlarının kendileri arasında idi. Shintô için Heian döneminde başlayıp Kamakura döneminde hız kazanan shinbutsu shûgô 神仏習合 hareketi ile iki din arasında bir senkretizm ortaya çıkmıştı (Murai, 2012, s. 37). Bir taraftan Budizm shintôyu yutuyor gibi görünürken shintô da Budizm'in örgütlenmedeki gücünden yararlanarak gücünü arttırıyordu. Her shintô tapınağının içine küçük bir Budist mabedi ve rahipler yerleştirilirken zaman zaman da shintô tapınak ya da önemli türbe

benzeri alanlarının çevresine de Budist manastırları inşa edilerek sanki Budizm Shintôyu yutuyormuş gibiyse de shintô da Budizm'in içine işleyerek yaşamını sürdürdüğü gibi ileride daha da güçlü bir şekilde geri dönmüş ve iki din arasında bu süreçlerde pek sürtüşme olmamıştır. Hatta görüldüğü üzere bir Shintô rahibinin oğlu Budist rahiplerden teknik öğrenebilmektedir. Elbette burada önemli noktalardan birisi bu teknik bilginin gizliliğidir. Her ne kadar birbirleriyle bilgi alışverişi yapıyor gibi görünseler de aslında bu teknik bilgi genellikle güvene dayalı olarak paylaşılır ve diğer kişi ve okullardan gizli tutulurdu. Hatta bazı ryûlarda kabul edilen kişi belli bir seviyeye kadar teknikleri öğrendikten sonra daha ileri düzey teknikleri öğrenmek istiyorsa bir gizlilik yemini etmesi gerekirdi. Dinî kurumların kurumsal örgütlenmelerini de örnek alan bu savaş sanatı okulları Kamakura döneminden beri çalışılan teknikleri daha organize ve düzenli bir şekilde öğrencilere yansıtan ve farklı seviyelerde farklı teknik bilgileri aktaran birer askeri okula dönüşmüşlerdir. Genellikle Savaşan Beylikler döneminde ve öncesinde ortaya çıkan Suiô Ryû, Tenshin Shoden Katori Shintô Ryû gibi okullara da bakıldığında bunların Kashima, Katori gibi shintô tapınakları ile ilintili oldukları görülecektir. Kashima tapınağı Japonya'nın en eski kılıcına ev sahipliği yaparken Katori tapınağı ise savaş tanrısına adanmıştır. Yukarıda da belirtildiği gibi bu tapınaklar kendileri de savaşçı yetiştirmesine rağmen ne Budistlerle ne de diğer tapınaklarla mücadeleye girmezlerdi. Dahası savaş tanrısına adanan ve kutsal objeler barındıran bu tapınaklar samuraylar tarafından da saygı gördükleri için dokunulmazdı. Bu daha eski okulların bir başka özelliği ise öğrencilerine sırasıyla ve metodik olarak katarlar vasıtası ile farklı silahları kullanmayı öğretmeleri idi. Daha yeni okullara bakıldığında bu uygulamanın nadir olduğu görülecektir. Bunun temel nedeni henüz sınıfsal ayrımların çok fazla olmadığı söz konusu dönemde bir samurayın genelde savaş alanında özellikle belli bir silahı seçme şansı olmayabilirdi. Özellikle jizamurai 地侍 adı verilen ve aslen çiftçi ve köylü olup savaş zamanı silahlandırılarak askere alınan samuraylar için durum böyleyken sadece bir silahın eğitimini almak biraz lüks bir eğitim olmaktaydı. İlk shôgun Minamoto Yoritomo "bir katana fiyatına yüz yâri alınabilir, ancak birkaç tane yâri taşıyan savaşçı tek bir katana taşıyan savaşçıyı kolaylıkla yenebilir" sözü ile savaşçı sınıfın sembolü olan katananın her ne kadar keskin ve etkili bir silah olsa da savaş alanında en etkili silah olmadığını belirtmek istemiştir (Nagai, 1984, s. 52). Dahası bu şekilde birden fazla silahı etkili bir şekilde kullanabilen çok sayıda asker duruma göre stratejik olarak farklı rollerde kullanılabilmekteydi. Yâri ve naginata özellikle süvariye karşı etkili silahlardı, katana ise göğüs göğüse çarpışmalarda en etkili silahtı. Bu nedenle belinde katana taşıran atlı hücumuna karşı elinde naginata ya da yâri taşıyan bir samuray süvari saldırısı sonrası yakın piyade çarpışmasında da katana kullanılabilmekteydi. Bu çeşitliliği Çin ya da Kore ordularında görmek mümkün değildir. Ordularının büyük bölümü askere alınan köylülerden oluşan Çin ve Kore orduları ayrıca bu köylüleri sadece savaş durumlarında askere aldıklarından alelacele sadece mızrak, ok ya da

kılıç ile silahlandırıp yalnızca bu silahı kullanmayı öğretebilmekteydi ve bu eğitim de çok temel düzeyde olmaktaydı. Bunun sonucu İmjin savaşlarında açıkça görülmektedir. Japonlar Toyotomi Hideyoshi önderliğinde Çin'i fethetmek istemekteydiler. Bunun için Kore'deki Joseon 朝鮮 Hanedanına mektup yazarak onlardan Kore üzerinden Çin'e sefer düzenlemelerine izin vermelerini istedilerse de Joseon kralı bu teklifi reddetmekle kalmayıp Çin'deki Ming 明 Hanedanına da durumu haber verdi (Zhu, 2011, s. 71). Bunun üzerine Japonlar önce Kore'yi işgale giriştiler. Kendilerinden sayıca çok üstün olan Kore kuvvetlerini kolaylıkla yenerek Kore'nin en kuzeyine kadar yürüdüler. Joseon Kralı daha önceki Goryeo 高麗 hanedanının kralının Moğol istilasını sırasında yaptığı gibi kaçarak bir adaya saklandı. Gelen Ming ordularını da kolaylıkla yenilgiye uğrattılar. Bu dönem savaşlara bizzat şahitlik eden bir Koreli aydın olan Ryu Seongryong 柳成龍 Japon ordusunun disiplininden ve Kore ordusunun aceleyle toplanmış eğitimsiz köylülerden oluşan disiplinsiz ve örgütsüz yapısından bahsetmektedir (Ryu & Choi, 2002, s. 57). Verdiği bir örnekte askere alınan bu köylülerin sisli savaş alanında karşlarına çıkan zırhlarında çeşitli canavar resimleri olan samurayları gerçekten canavar sanarak savaşmadan korkup kaçtıklarını anlatır. Olayı görmeyen kişiler için ilgili sahne kulağa komik gelse de savaş alanında disiplinle ve korkusuzca sislerin içinden çıkan ve tek hamlede rakibini öldürebilen canavar kostümü giymiş bu kişileri görünce köylülerin savaş deneyimsizliği nedeniyle korkusunu anlatmanın güçlüğünden bahseder (Ryu & Choi, 2002, s. 61). Nitekim Türkler ve Moğollar da sayıca kendilerinden kat kat fazla olan Çin orduları karşısında disiplinleri ve bu disiplinden gelen korkusuzluklarının yanında Çin tarafının disiplinsizliği sayesinde kazanmaktaydılar. Küçük yaşlarda eğitime başlayan samuraylar ilk başlarda tahtadan daha sonra da gerçek silahlarla antrenman yapmaktaydılar. Antrenmanda zırh da giymedikleri için tahtadan silahlarla çalışsalar dahi hata yaptıklarında alacakları bir darbe ölüm ya da sakat kalma riski taşıyordu. Yani bireysel cesaretin ötesinde disiplinli bir eğitimden gelen alışılmışlık söz konusu idi. Tıpkı bozkırdaki göçebelerin çocuk yaştan itibaren atlı okçuluğu yaşamlarının merkezine oturtmaları gibi Japon savaşçılar da oturup kalkmalarından yürümelerine kadar tüm gündelik yaşamlarında ve dünya görüşlerinde öğrendikleri ryûha savaş sanatı okulunu hayatlarının merkezine oturtmakta ve katar yoluyla öğrendikleri teknikleri artık refleks olarak yapabilinceye kadar binlerce defa tekrarlamaktaydılar. Buna ek olarak antrenmanların başında ve sonunda yapılan meditasyon gibi pratikler ve felsefi öğretiler ile zihnen de güçlendirilen savaşçılar savaş alanında ölüm fikrini de kabullenirler. Hatta bazıları satori 智 adını verdikleri Nirvana'ya erişmenin yollarından birisinin harp meydanında ölümlü olduğunu unutarak savaşmaktan geçtiğine inanırlar. Böylelikle aldıkları eğitim yalnızca fiziki değil aynı zamanda zihinsel olarak da savaşa ve ölüme hazır olmalarını sağlardı (Hall, 1997, ss. 98-101).

Böylelikle küçük yaştan itibaren dōjō 道場 adı verilen savaş sanatı okullarında belli bir ryūha içerisinde eğitim gören samuraylar profesyonel askerler olarak yetişmekte idiler. Bu gelenek her ne kadar devam etse de Japonya’da 17. yüzyıldan itibaren meydana gelen gelişmeler hem samuray sınıfı hem de savaş sanatları üzerinde kalıcı etkiler bırakmıştır. İlk olarak Oda Nobunaga 織田信長 ülkeyi büyük ölçüde birleştirmiş, bu arada karşısına çıkan savaşçı Budist tarikatları ve tapınaklarını ortadan kaldırmıştır. Hatta ülkede Budizm’in gücünü kırabilmek için de Japonya’ya henüz yeni ulaşan Portekizliler ve onların yanında gelen Cizvitler ile de işbirliği yapmıştır. Bir taraftan onlardan ateşli silahlar temin ederken bir taraftan da Katolikliği yaymalarına destek olmuştur. Ancak bir süre sonra kendi komutanlarından birisi tarafından öldürülen Oda Nobunaga’nın yerine adamlarından birisi olan ve aslen köylü olup soylu bir şecereye sahip bulunmayan Toyotomi Hideyoshi geçmiştir. Shōgun unvanı sadece daha önce yukarıda bahsedilen taşraya gönderilen genç soyluların neslinden şeceresi devam eden kişilere verilebildiği için Hideyoshi kanpaku 関白 unvanı ile ülkeyi yönetebilmiştir. Hideyoshi’nin yukarıda belirtilen Kore işgali kadar önemli bir başka yaptığı iş de reformlar düzenlemektir. Ülkeyi birleştirdikten sonra sınıflar arasındaki geçişi yasaklayan Hideyoshi, kendisi de bir köylü olmasına rağmen köylülerin samuray sınıfına geçişini ve silah kullanma ve taşımalarını yasaklamıştır. Aynı uygulamayı daha sonra shōgun olan Tokugawa Ieyasu 徳川家康 da devam ettirmiştir. Sekigahara 関ヶ原 Savaşında rakiplerini yenerek 1603 yılında Shōgun olan Tokugawa Ieyasu döneminde artık ülkede iki yüzyıldan uzun sürecek bir barış tesis edilmiştir. Bu döneme Ieyasu’nun iktidarının başkentine atfen Edo 江戸 Dönemi adı verilir. Günümüzdeki Tokyo’nun eski adı olan Edo’ya sankin kōtai 参勤交代 sistemini getiren Ieyasu, daimyōların tamamının ailelerinin bir nevi rehineler biçiminde Edo’ya naklini zorunlu kılarak savaşan tüm klanları kendi başkentine toplamış ve kontrolü sağlamıştır. Dahası Hideyoshi ve Ieyasu’nun sınıflara uyguladığı sınırlama o kadar katıdır ki her savaşçı reformlar uygulamaya geçildiğinde hangi silahı kullanıyorsa artık o silahı savaşta kullanacaktır ve hem kendisi hem de soyundan gelenlerin rütbesi buna göre belirlenecektir. Bu ise o an katana almaya gücü yetmemiş aslen köylü olup sonradan samuray olan kişilere yöneliktir. Ancak bunun bir etkisi artık daha eski ryūhalardaki birden fazla silahın kullanımının öğretilmesinin işlevsiz hale gelmesidir. Dahası katana daha prestijli bir silah haline geldiği için yeni kurulan ryūhaların çoğu artık katana kullanımı üzerine uzmanlaşmayı hedeflemiştir. Rütbelere bu şekilde sabitlenmiş bile samurayı diğer kişilerden ayırmak ve mızrak, yay, naginata gibi silahları sürekli taşımak pratik olmadığı için samurayların tamamı gündelik yaşamlarında uzun ve kısa kılıç takmaya başlarlar. Bu artık samurayların otoritesinin sembolüdür ve ne kadar zengin ve güçlü olursa olsun bir tüccar ya da köylünün katana taşınması yasaktır. Bunun sonucu olarak çoğu samuray en fazla düellolarda çarpışmakta idi. Dahası Edo döneminde samuraylar ve genel

idari yapıda da bazı reformlar gerçekleştirildi. Daha önce köylerde yaşayan ve kendilerine fief olarak verilen araziden vergileri doğrudan toplayan samurayların köylerde yaşaması yasaklandı ve eskiden sahip oldukları toprakların tahmini pirinç getirisi artık şehirlerde yaşamaları karşılığında onlara maaş olarak verilmeye başlandı (Matsuda, 1919, s. 47). Böylece samuraylara toprak için savaşarak sahip olunan arazileri genişletme yolu kapanmış oluyordu. Belki de Edo Bakufunun iki yüzyıldan uzun süren barışı sağlamadaki başarısının sırrı da budur. Artık vergileri hükümet ya da daimyolar adına köylerdeki muhtar benzeri büyükler topluyordu. Bundan böyle geliri sabitlendiğinden bir samurayın toprak için savaşmak yerine servetini arttırmak gayesiyle mücadele etmesi gerekiyordu. Sankin Kôtai sisteminin sonucu olarak ise bakufunun daimyolar üzerindeki gücü artmıştı ve artık samuraylara savaşçı olarak değil bürokrat olarak ihtiyaç vardı (Tsukahira, 1966, s. 27). Samuraylar için böylelikle iki yüz yıldan uzun süre yükselmenin ve ailesini daha iyi bir yere getirmenin yolu kılıçtan çok kalemden geçmekte idi. Bunun sonucu olarak artık çok az samuray küçük yaşlardan itibaren zamanının çoğunu savaş eğitimine ayıracak lükse sahipti. Genellikle de sınıfsal bir sembol olarak bellerinde taşıdıkları kılıcı iyi kullanmaya odaklanmaları doğaldı.

19. yüzyıla gelindiğinde artık 17. yüzyıldan itibaren ortaya çıkan ve bugün hala yaşamakta olan ryûhaların büyük çoğunluğunu oluşturan savaş sanatı okulları ortaçağdakilerden son derece farklı yapıya sahiptiler. Felsefî altyapıları Çin'deki bürokratlarda olduğu gibi Konfüçyanizm'e yaklaşan samuraylar artık genellikle yalnızca katanayı kullanmaya odaklansa da buna da ayırdıkları zaman genellikle sınırlı idi (Kadıoğlu, 2020, s. 31). Çok kısa bir örnek vermek gerekirse yukarıda da bahsedilen Suiô Ryû içerisinde altı set iaijutsu, bir set kenjutsu, iki set jojutsu, bir set kogusoku, iki set naginata ve bir set kusarigama kataları ve jiujutsu (çıplak elle dövüş) kataları varken daha sonra kurulan ve sadece iaijutsu üzerine odaklanan Mugai Ryû 無外流 içerisinde yalnızca 15 katadan oluşan üç iaijutsu seti ya da Shintô Musô Ryû Jôjutsu 神道夢想流杖術 içerisinde Suiô Ryû'nun yarısı kadar yalnızca bir set jôjutsu katası vardır. Hatta bu katalar da daha sonra polislere toplu halde öğretilmesi için daha da basitleştirilerek standart (seitei 制定) setlere dönüştürülmüştür. Aynı durum kenjutsunun geniş halk kitlelerine ileri sayılabilecek yaşlarda asker ve polis olacakları zaman öğretilmesi için kenjutsudan kendoya iaijutsudan iaidoya dönüşümde yaşanmıştır. Artık bölgesel farklılık göstermeyen her yerde aynı standart ve şekilde yapılan katalardan oluşan kendo, iaido ve jodo İkinci Dünya Savaşı sonrası Amerikan işgali başladığında başlatıldığında daha da basitleştirilerek insan öldürebilecek katalar ve tekniklerin tamamen sadeleştirilmesiyle günümüzde spor olarak yapılmaktadırlar. Elbette bir insanın kafasına sopa ya da kılıçla vurmak ölümüne neden olabilir, ancak bunlar savaş alanında zırhlı savaşçılara karşı etkili teknikler haline getirmek için yeterli değildir. Hatta kenjutsuda ve

iaijutsuda asıl amaç zırhın korumadığı yerlere kesişler yapmakken kendoda buralara bambu sopa ile vurmak faul sayılır ve sayı ancak zırh tarafından korunan dolayısıyla savaş alanında zırhlı bir kişiyi öldürmeyecek bölgelere uygulanan teknikler ile alınır. Nitekim kendoda kullanılan bambu kılıç/sopaya da “ölme” anlamına gelen shinai adı verilmesi de bundandır. Günümüzde bu haliyle barışçıl sporlara dönmüş olan gendai budô disiplinleri bu yönleri ile başkaca ama daha önemsiz de olmayan amaçlara sahiptir. Nitekim artık uygulayan sayısı düşünüldüğünde geleneksel ortaçağ savaş okullarının uygulayıcıları kendô ile kıyaslanamayacak kadar azdır. Elde tam sayı olmasa da binde birden daha az olduğu rahatlıkla söylenebilir. Bu haliyle düşünüldüğünde zaman içinde gündelik yaşamda artık yalnızca bir bürokrata dönüşmüş olan pek çok samuray ve modern dönemde de iş hayatında çalışan insanlar için ortaçağda ortaya çıkan ryûhalar daha sonra Edo döneminde ve modern dönemde ortaya çıkanlar ile kıyaslandığında amaçları gereği daha fazla kata ve karmaşık teknikler içermektedirler. Bu ryûların pek çoğu günümüze ulaşamamışsa da kendi kuruldukları dönemde savaş alanında samuraylara teknik üstünlük sağlamıştır.

4. SONUÇ

Japon savaş sanatları, Japonya'nın tarihi, kültürel ve sosyal yapısıyla derinden bağlantılı olan, kökleri binlerce yıl öncesine dayanan disiplinlerdir. Bu sanatlar, Japonya'nın feodal dönemi boyunca, samuray sınıfının gelişimiyle birlikte ortaya çıkmış ve bu sınıfın hem fiziksel hem de ruhsal dünyasını şekillendiren temel unsurlardan biri olmuştur. Bu savaş sanatları, zaman içinde sadece birer dövüş tekniği olarak kalmamış, aynı zamanda samurayların ve daha geniş anlamda Japon toplumunun yaşam felsefesini, ahlaki değerlerini ve kültürel kimliğini de derinden etkilemiştir. Ryûha adı verilen savaş sanatı okulları, 14. yüzyıldan itibaren Japonya'da sistematik olarak örgütlenmeye başlamış ve savaş sanatlarının öğretilmesi ve nesilden nesile aktarılması için bir yapı sunmuştur. Bu okullar, öğrencilerine yalnızca teknik beceriler kazandırmakla kalmamış, aynı zamanda onları zihinsel ve ruhsal olarak da eğitmiştir. Ryûhaların temel eğitim yöntemi olan kata, savaşçıların hem bedenlerini hem de zihinlerini disipline etmelerine olanak tanımış ve bu sayede savaşçılar, savaş alanında karşılaşabilecekleri çeşitli durumlar için hem fiziksel hem de psikolojik olarak hazırlanmışlardır. Bu disiplin, samurayların yalnızca savaşta değil, aynı zamanda gündelik yaşamlarında da karşılaştıkları zorluklarla başa çıkmalarını sağlamıştır. Ryûhaların örgütlenme yapısı, büyük ölçüde Budist ve Şinto dini geleneklerinden esinlenmiştir. Bu dini yapıların getirdiği disiplin ve örgütlenme anlayışı, savaş sanatlarının öğretilmesinde de benimsenmiştir. Dôjô olarak adlandırılan eğitim yerleri, aynı zamanda Budist manastırlarında meditasyon yapılan yerlerle benzer şekilde adlandırılmıştır. Ryûhaların başındaki kişilere verilen sôke unvanı, Budist mezheplerin başrahibi için kullanılan bir terimdir. Bu terimler, Japon savaş sanatlarının sadece birer

fiziksel mücadele yöntemi değil, aynı zamanda birer ruhsal ve zihinsel gelişim aracı olduğunu göstermektedir. Edo Dönemi'nde, Japonya'da uzun süreli bir barış dönemi başlamış ve bu dönem, savaş sanatlarının doğasını ve samuray sınıfının rolünü önemli ölçüde değiştirmiştir. Savaşların azalmasıyla birlikte, samuraylar giderek daha fazla bürokratik görevlere yönelmiş ve savaş sanatları, fiziksel çatışmaların ötesinde, bireysel gelişim ve ruhsal arınma aracı olarak görülmeye başlanmıştır. Bu dönemde, savaş sanatları, bireylerin iç dünyalarını keşfetmelerine, zihinsel disiplin kazanmalarına ve ahlaki değerleri derinlemesine anlamalarına yardımcı olan bir yol haline gelmiştir. Bu süreç, Japon savaş sanatlarının modern dünyada da ayakta kalmasını ve dünya genelinde yayılmasını sağlamıştır.

Modern çağda, Japon savaş sanatları küresel bir fenomen haline gelmiş, dünya genelinde milyonlarca insan tarafından benimsenmiş ve uygulanmıştır. Japon savaş sanatlarının küresel popüleritesi, bu sanatların sadece fiziksel bir mücadele aracı olmadığını, aynı zamanda bireylerin içsel dünyalarına yönelmelerini sağlayan bir rehber olduğunu ortaya koymaktadır. Japon savaş sanatlarının evrensel çekiciliği, onların derin köklerinden, disiplinli eğitim anlayışından ve çok yönlü yapısından kaynaklanmaktadır. Savaş sanatlarının temelinde yatan felsefe, bireyi yalnızca fiziksel olarak değil, zihinsel ve ruhsal olarak da güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu sanatlar, bireyin kendisiyle olan mücadelesinde, korkularıyla yüzleşmesinde ve yaşamını daha bilinçli bir şekilde yönlendirmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Japon savaş sanatlarının modern dünyada kazandığı bu önemi, tarihsel bağlamından koparmadan ele almak gerekmektedir. Bu sanatlar, Japonya'nın savaşçı geçmişiyle şekillenmiş, ancak barış dönemlerinde bile değerini korumuş ve hatta daha derin bir anlam kazanmıştır. Edo Dönemi'nde savaş sanatlarının daha çok bireysel gelişim ve ahlaki eğitim aracı olarak yeniden tanımlanması, bu sanatların modern dünyada da bir yaşam felsefesi olarak benimsenmesini kolaylaştırmıştır. Bu bağlamda, Japon savaş sanatları, yalnızca tarihi bir miras olarak değil, aynı zamanda bireylerin içsel yolculuklarına rehberlik eden bir öğreti olarak değer kazanmaktadır. Günümüzde, Japon savaş sanatları, birçok kişi için bir spor, bir hobi ya da bir savunma tekniği olarak görülse de, bu sanatların derinliği ve kapsamlı etkileri, onları bir yaşam felsefesi olarak benimseyenler için çok daha fazlasını ifade etmektedir. Savaş sanatlarının öğrettiği disiplin, azim, sabır ve içsel denge, bireylerin hayatlarının her alanında fayda sağlayabilecekleri değerlerdir. Bu yönüyle, Japon savaş sanatları, modern dünyanın karmaşası içinde bir denge unsuru olarak karşımıza çıkmakta, bireylerin hem içsel hem de dışsal dünyalarıyla uyum içinde yaşamalarını teşvik etmektedir. Bu sanatlar, bireylere sadece fiziksel bir güç kazandırmakla kalmaz, aynı zamanda ruhsal bir uygunluk ve zihinsel bir esneklik de sunar.

Japon savaş sanatlarının evrensel çekiciliği, onların hem geleneksel köklerine sıkı sıkıya bağlı kalmaları hem de modern dünyaya uyum sağlayabilmeleri ile

açıklanabilir. Bu sanatlar hem geçmişin mirasını korumakta hem de geleceğe yönelik bir yol sunmaktadır. Bu yönüyle, Japon savaş sanatları, sadece Japon kültürünün bir parçası değil, aynı zamanda evrensel bir değere sahip bir öğretilerdir. Savaş sanatlarının sunduğu bu derinlik ve çok yönlülük, onların hem Japonya'da hem de dünya genelinde neden bu kadar uzun ömürlü ve etkili olduğunu açıkça göstermektedir.

Savaş sanatlarının modern dünyadaki rolü, sadece bireysel gelişimle sınırlı kalmamaktadır. Bu sanatlar, aynı zamanda toplumlar arası kültürel etkileşim ve anlayışın geliştirilmesinde de önemli bir rol oynamaktadır. Japon savaş sanatları, dünya genelinde milyonlarca insan tarafından benimsenmiş ve uygulanmış, bu sayede farklı kültürler arasında bir köprü görevi görmüştür. Bu sanatlar, farklı milletlerden insanların ortak bir paydada buluşmasını, barışçıl bir şekilde bir araya gelmesini sağlamış ve bu sayede küresel bir kültürel miras haline gelmiştir. Bu durum, Japon savaş sanatlarının sadece Japonya'ya özgü bir gelenek olmaktan çıkarak, dünya genelinde kabul gören ve saygı duyulan bir yaşam tarzı ve felsefesi haline gelmesine neden olmuştur. Bugün, Japon savaş sanatları, dünyanın dört bir yanında farklı kültürel geçmişlere sahip insanlar tarafından benimsenmekte ve uygulanmaktadır. Bu da bu sanatların evrensel değerlerini ve dünya kültürüne olan katkılarını göstermektedir.

Japon savaş sanatlarının dünya çapındaki bu yayılımı, aynı zamanda kültürel anlayış ve hoşgörünün de artmasına katkı sağlamaktadır. Farklı kültürlerden gelen insanlar, Japon savaş sanatları aracılığıyla Japon kültürünü daha yakından tanımakta, bu sanatların taşıdığı değerleri ve felsefeyi öğrenmekte ve bu sayede kültürler arası bir anlayış geliştirmektedir. Bu durum, dünya barışına ve kültürel çeşitliliğin korunmasına da önemli bir katkı sunmaktadır. Savaş sanatlarının sunduğu disiplin, özveri ve saygı gibi değerler, bu sanatları icra eden bireylerin günlük yaşamlarında da rehberlik etmekte, bu sayede bireylerin topluma daha bilinçli ve sorumlu bireyler olarak katılmalarını sağlamaktadır. Japon savaş sanatlarının modern toplumdaki etkileri, bireylerin fiziksel ve zihinsel sağlığına katkılarından da anlaşılmaktadır. Bu sanatlar, bireylerin stresle başa çıkma, kendine güven kazanma, konsantrasyon becerilerini geliştirme ve genel olarak zihinsel dengeyi sağlama konusunda önemli faydalar sunmaktadır. Modern yaşamın getirdiği zorluklar ve stres faktörleri göz önünde bulundurulduğunda, Japon savaş sanatlarının bu tür psikolojik faydaları, onların çağımızda neden bu kadar önemli ve değerli görüldüğünü de açıklamaktadır. Savaş sanatlarının fiziksel ve zihinsel sağlığa olan katkıları, aynı zamanda bireylerin yaşam kalitesini artırma potansiyeline de sahiptir. Disiplinli bir antrenman süreci, bedenın güçlenmesini, dayanıklılığın artmasını ve genel sağlık durumunun iyileşmesini sağlar. Bu durum, savaş sanatları ile ilgilenen kişilerin sadece bedensel olarak değil, aynı zamanda zihinsel olarak da daha güçlü ve dengeli bireyler olmalarına katkıda bulunur. Dahası, bu sanatlar, bireylerin içsel

dünyalarına daha derinlemesine bir bakış kazanmalarını sağlar; bu da kişinin kendini tanıma sürecini hızlandırır ve kişisel gelişimlerine katkıda bulunur. Japon savaş sanatlarının bireysel gelişime katkıları, modern yaşamın hızla değişen ve karmaşıklaşan yapısıyla daha da önem kazanmaktadır. Günümüz dünyasında bireyler hem kişisel hem de profesyonel hayatlarında sürekli olarak yeni zorluklarla karşılaşmakta ve bu zorluklarla başa çıkabilmek için zihinsel ve ruhsal bir dengeye ihtiyaç duymaktadırlar. Japon savaş sanatları, bu dengeyi sağlamada önemli bir araç sunar. Bu sanatlar, bireylerin yalnızca fiziksel yeteneklerini değil, aynı zamanda zihinsel esnekliklerini de geliştirir, bu sayede bireyler stresli durumlarla daha etkili bir şekilde başa çıkabilir ve daha bilinçli kararlar alabilir. Ayrıca, Japon savaş sanatlarının öğretmiş olduğu saygı ve disiplin değerleri, bu sanatları icra eden kişilerin topluma daha duyarlı ve sorumlu bireyler olarak katkıda bulunmalarını sağlar. Bu durum, savaş sanatlarının sadece bireysel gelişim aracı olmadığını, aynı zamanda toplumsal gelişime de katkı sağlayan bir unsur olduğunu göstermektedir. Japon savaş sanatları, bireylerin kendileriyle, diğer insanlarla ve doğayla uyum içinde yaşamalarını teşvik eder; bu da daha barışçıl ve sürdürülebilir bir toplumun inşasına katkıda bulunur.

Sonuç olarak, Japon savaş sanatları hem geçmişin mirasını koruyan hem de modern dünyada anlamını ve değerini sürdüren bir yaşam felsefesi sunmaktadır. Bu sanatlar, bireylerin fiziksel, zihinsel ve ruhsal gelişimlerine katkıda bulunmakta ve onların yaşamlarına derinlik katmaktadır. Japon savaş sanatları, sadece birer dövüş tekniği değil, aynı zamanda birer yaşam biçimi, birer felsefi yolculuk ve evrensel değerlere dayalı bir öğretilerdir. Gelecekte de bu sanatların, bireylerin ve toplumların gelişimine katkıda bulunmaya devam edeceği ve küresel kültürel mirasın önemli bir parçası olarak varlığını sürdüreceği aşikârdır. Japon savaş sanatlarının bu evrensel değeri, onların sadece Japon kültürünün bir parçası olmanın ötesine geçerek dünya genelinde birer kültürel simge haline gelmiş olmasında yatmaktadır. Bu sanatlar, farklı kültürler arasında köprüler kurmuş, barışçıl bir şekilde etkileşim sağlanmasına olanak tanımış ve böylece dünya barışına da katkıda bulunmuştur. Bugün, Japon savaş sanatları, sadece bir spor ya da hobi olarak değil, aynı zamanda insanların kendilerini tanıma, içsel huzuru bulma ve yaşamlarına anlam katma yolunda bir araç olarak görülmektedir. Bu sanatların sunduğu değerler, modern dünyada da büyük bir anlam taşımakta ve onların evrensel çekiciliğini daha da artırmaktadır. Bu bağlamda, Japon savaş sanatları, insanlığın ortak kültürel mirasının vazgeçilmez bir parçası olarak, gelecekte de önemini koruyacak ve dünya genelinde yeni nesiller tarafından keşfedilmeye ve uygulanmaya devam edecektir.

ÇIKAR ÇATIŞMASI BEYANI

Yazarların herhangi bir çıkara dayalı ilişkisi bulunmamaktadır.

ETİK ONAY/KATILIMCI ONAMI

Makale kapsamında katılımcı kullanılmadığı için ilgili onaya yer verilmemiştir.

MADDİ DESTEK

Çalışma için TÜBİTAK 2219 kapsamında 1059B192203092 nolu proje ve Cambridge Üniversitesi tarafından desteklenmiştir.

YAZAR KATKILARI

Bu araştırma ve araştırma ile ilgili tüm aşamalar tek yazar tarafından yürütülmüştür.

KAYNAKÇA

- Asao, N., Amino, Y., Ishii, S., Kano, M., Hayakawa, S., & Yasumaru, Y. (2000). 日本通史 [Nihon Tsûshi] (2. bs, C. 12). Iwanami Shoten.
- Clulow, A. (2018). 'Great help from Japan': The Dutch East India Company's experiment with Japanese soldiers. İçinde A. Clulow & T. Mostert (Ed.), *The Dutch and English East India Companies* (ss. 179-210). Amsterdam University Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctv9hvf2.12>
- Çınar, B. (2009). MOĞOLLARIN İKİNCİ JAPONYA SEFERİ: KYUSHU 1281. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD)*, 10(10), Article 10. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/turkiyat/issue/16654/521645>
- Damanovich, D. (2007). *Nakamura Ryu Battodo Veshtina Japanskog Machevana*. Konras.
- Duus, P. (1993). *Feudalism in Japan*. McGraw-Hill.
- Hall, D. A. (1997). Marishiten: Buddhist Influences on Combative Behavior. İçinde D. Skoss (Ed.), *Koryu Bujutsu: Classical Warrior Traditions of Japan* (C. 1). Koryu Books.
- Isao, N. (1975). 鎖国日本における洋学導入の経路 [Sakoku Nihon ni okeru Yôgaku Dônyû no Keiro]. 沖縄国際大学教養部紀要 [Okinawakokusaidagaku Kyôyôbu Kiyô], 2(2), 1-43. <http://ci.nii.ac.jp/naid/110000047749>
- Kadıoğlu, A. M. (2018). The Roots of Warrior Ideals and Ideology in Meiji Army. İçinde E. Sarıtaş (Ed.), *Social Sciences Studies in Turkey* (ss. 1-13). Trafford Publishing.
- Kadıoğlu, A. M. (2020). *Meiji Dönemi Japon ve Osmanlı Askeri Modernleşmesi*. Gece Kitaplığı.
- Kadıoğlu, A. M. (2021). The Use Of Shinto For The Legitimization Of Japanese Agression In East Asia. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 11(2), Article 2. <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.872523>
- Kaizan, N. (1936). 日本武術神妙記 [Nihon Bujutsu Shinmyôki]. Rinjin no Tomosha.
- Kanda, C. (2021). 戦国乱世を生きる力 [Sengoku Ranse wo Ikiru Chikara]. Chikuma Gakugei Bunko.
- Kim, T. (2004). 日本古代史と朝鮮 [Nihon Kodaishi to Chôsen]. Kodansha.
- Matsuda H. (1919). 江戸時代制度の研究 [Edo jidai seido no kenkyû]. Buke Seido Kenkyukai.
- Murai, S. (2012). 世界史のなかの戦国日本 [Sekaishi no nakan no Sengoku Nihon] (2. bs). Chikuma Gakugei Bunko.
- Nagai M. (1984). 鎌倉: 中世史の風景 [Kamakura: Chûsei-shi no fûkei]. Iwanami Shoten.

- Nitobe, I. (2012). *Bushido, The Soul of Japan*. Dover Publications.
- Nitta, I. (2009). *太平記の時代 [Taiheiki no Jidai]*. Kodansha.
- Ryu, S., & Choi, B. (2002). *The Book of Corrections: Reflections on the National Crisis During the Japanese Invasion of Korea, 1592-1598*. Univ of California Inst of East.
- Seki, Y. (2014a). *武士の原像 [Bushī no Genzō]*. Kabushikigaisha PHP Editing Group.
- Seki, Y. (2014b). *武蔵武士団 [Musashi Bushidan]*. Yoshikawa Kobunkan.
- Shiba, R., & Tetsuo, Y. (1997). *日本とは何かということ 宗教、歴史、文明 [Nihon to ha Nanika to Iu Koto Sōkyō, Rekishi, Bunmei]* (2. bs). NHK Shuppan.
- Skaiff, J. K. (2012). *Sui-Tang China and its Turko-Mongol Neighbors: Culture, Power, and Connections, 580-800*. Oxford University Press.
- Sogawa, T. (2014). *日本武道と東洋思想 [Nihon Budō to Tōyō Shisō]*. Heibonsha.
- Sun Tzu. (2000). *Savaş Sanatı*. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Şen, H. (2022). Kubilay Han'ın Ordusu Karşısında Shikken (Naip) Hojo Tokimune. *JOURNAL OF HISTORY AND FUTURE*, 8(4), 983-995. <https://doi.org/10.21551/jhf.1176957>
- Takahashi, I. (2009). *東国武士と鎌倉幕府 [Higashikuni Bushi to Kamakura Bakufu]* (6. bs). Yoshikawa Kobunkan.
- Tezcan, M. (2022). Çin Kaynaklarındaki “Tian” Dini (Gök, Tanrı) Hangi Dinin Karşılığıdır? (VIII. YY. Başlarında Hye Cho'nun Batıya Seyahati Münasebetiyle). İçinde S. Nurdan & M. Özler (Ed.), *XVIII. Türk Tarih Kongresi, 1-5 Ekim 2018 Ankara, Kongreye Sunulan Bildiriler* (C. 4, ss. 487-510). Türk Tarih Kurumu.
- Tsukahira, T. G. (1966). *Feudal Control in Tokugawa Japan: The Sankin Kotai System*. Publication for the East Asian Research Center.
- Turnbull, S. (2018). The King of Spain's Samurai: Fighting for the Philippines in the 16th Century. *Medieval Warfare*, 8(5), 46-49. <https://www.jstor.org/stable/48596799>
- Uchida, G. (1975). *近世の日本日本近世史 [Kinsei no Nihon Nihon Kinseishi]* (M. Miyazaki, Ed.). Heibonsha.
- Wei, S. (1974). *魏書 [Weishu]*. Zhonghua Shuju.
- Zhu, Z. (2011). *战争史笔记 元明 [Zhanzhengshi Biji Yuan Ming]*. Renmin Wenxue Chubanshe.